

บทที่ 6

สรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษานี้มุ่งเน้นการประเมินผลการใช้สื่อการสอนชุด “สอนสนุกเรื่องฟัน” ประกอบการให้ทันตสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษามีต่อการเปลี่ยนแปลง ความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติของนักเรียน รวมทั้งสถานะอนามัยช่องปากของนักเรียน โดยเปรียบเทียบผลก่อนหลังและเปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุมด้วย

คุณครูส่วนใหญ่ใช้สื่อการสอนหรือกิจกรรมประกอบการให้ทันตสุขศึกษาหลายประเภท เพลงและโปสเตอร์เป็นสื่อที่คุณครูใช้มากที่สุด

คุณครูทั้งในกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบมีความรู้เกี่ยวกับสุขภาพช่องปากในระดับค่อนข้างต่ำ อย่างไรก็ตามเจตคติของการดูแลสุขภาพช่องปากครูในระดับค่อนข้างดี

ภายหลังการใช้สื่อการสอนชุด “สอนสนุกเรื่องฟัน” พบว่าครูส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อสื่อสูงมาก และมีความพึงพอใจสูงทั้งสื่อประเภทเกม นิทาน เพลง โดยสื่อประเภทเกม มีความพึงพอใจสูงมากที่สุด

ภายหลังการทดลองใช้สื่อการสอนชุด “สอนสนุกเรื่องฟัน” เพื่อให้ทันตสุขศึกษาแก่เด็กนักเรียน ป. 1-6 ไปประมาณ 1 เดือน – 1 เดือนครึ่ง พบว่า

ด้านความรู้ นักเรียน ป. 1-4 ในกลุ่มทดลองที่คุณครูมีการใช้สื่อมากกว่า 10 ครั้ง มีความรู้เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และมีความรู้มากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ แต่ในกลุ่มนักเรียน ป. 5-6 พบว่า นักเรียนกลุ่มที่คุณครูใช้สื่อน้อยกว่า 10 ครั้ง มีความรู้เพิ่มขึ้นมากกว่า กลุ่มที่คุณครูใช้สื่อมากกว่า 10 ครั้ง และกลุ่มเปรียบเทียบ

ด้านเจตคติ นักเรียนในระดับชั้น ป.1. – ป.2 ที่คุณครูมีการใช้สื่อมากกว่า 10 ครั้ง ซึ่งมี เจตคติที่ดีกว่ากลุ่มที่คุณครูใช้สื่อน้อยกว่า 10 ครั้ง และกลุ่มเปรียบเทียบ แต่ไม่พบความแตกต่างในกลุ่ม ป. 3-4 และ ป.5-6

ด้านการปฏิบัติ นักเรียนในระดับชั้น ป.1. – ป.2 ที่คุณครูมีการใช้สื่อมากกว่า 10 ครั้ง ซึ่งมี การปฏิบัติที่ดีกว่ากลุ่มที่คุณครูใช้สื่อน้อยกว่า 10 ครั้ง และกลุ่มเปรียบเทียบ ส่วนในระดับชั้น ป.3-4 และ ป.5-6 ภายหลัง

ทดลอง ในภาพรวม นักเรียนในกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมในการดูแลสุขภาพช่องปากที่ดีขึ้น ขณะที่ไม่พบความเปลี่ยนแปลงใดๆ ในกลุ่มเปรียบเทียบ

ส่วนผลการเปรียบเทียบปริมาณคราบจุลินทรีย์ ของนักเรียนป. 1-4 พบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองมีปริมาณคราบจุลินทรีย์ลดลงมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบบริเวณพื้นหน้าล่างและพื้นกรามล่างด้านข้างลิ้น ส่วนนักเรียน ป. 5-6 นักเรียนในกลุ่มทดลองมีปริมาณคราบจุลินทรีย์ลดลงมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบเฉพาะบริเวณพื้นหน้าด้านล่าง

ข้อเสนอแนะจากการศึกษานี้

1. ความคาดหวังที่จะให้กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปากในโรงเรียนประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปรับความรู้และเจตคติด้านการดูแลสุขภาพช่องปากของคุณครู เพื่อให้ครูสามารถจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปากของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพจริง
2. สื่อทันตศึกษานับว่าเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งในการดำเนินกิจกรรมสร้างเสริมทันตสุขภาพในโรงเรียน ประถมศึกษา ทำให้ครูสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมได้ตามความเหมาะสม
3. สื่อทันตศึกษาที่จะจัดทำหรือใช้ใน โรงเรียนประถมศึกษาควรมีความหลากหลายและควรคำนึงถึง เนื้อหาของสื่อ รูปลักษณะของสื่อ สี ความยุ่งยากซับซ้อนของการใช้สื่อ และระยะเวลาในการใช้สื่อ ทั้งนี้ควรเหมาะสมกับวัยของนักเรียนเป็นสำคัญ
4. การใช้สื่อทันตศึกษาควรสอดแทรกความสนุกสนาน เพราะจะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ ได้อย่างเพลิดเพลิน ไม่เบื่อ
5. การส่งเสริมสุขภาพช่องปากใน โรงเรียนจำเป็นต้องเริ่มตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาจนถึงระดับประถมศึกษาปีที่6 และดำเนินการอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอตลอดปีการศึกษา ซึ่งการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปากนั้น ไม่ควรจัดอยู่เฉพาะในช่วง โมงสอนตามหลักสูตรเท่านั้น
6. การส่งเสริมสุขภาพช่องปากควรบูรณาการไปกับการส่งเสริมสุขภาพทั่วไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาพัฒนาเครื่องมือวิจัยที่มีคุณภาพต่อการประเมินผลการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมดูแลสุขภาพช่องปากและปัจจัยที่เกี่ยวข้องของเด็กก่อนวัยเรียน เพื่อประเมิน โปรแกรมหรือกิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพช่องปากที่มีประสิทธิภาพ
2. ควรมีการศึกษา ประสิทธิภาพของ โครงการนี้ในระยะยาว